

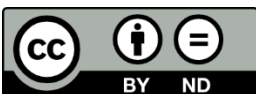
Activitatea de informații - Ciclul informațional

Nicolae Sfetcu

25 martie2019

Sfetcu, Nicolae, "Activitatea de informații - Ciclul informațional", SetThings (25 martie 2019), MultiMedia Publishing (ed.), URL = <https://www.telework.ro/ro/activitatea-de-informatii-ciclul-informatiional/>

Email: nicolae@sfetcu.com



Acest articol este sub licență Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International. Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

Extras din:

Sfetcu, Nicolae, "Epistemologia serviciilor de informații", SetThings (4februarie 2019), MultiMedia Publishing (ed.), DOI: 10.13140/RG.2.2.19751.39849, ISBN 978-606-033-160-5, URL = <https://www.telework.ro/ro/e-books/epistemologia-serviciilor-de-informatii/>

Activitatea de informații

Michael Goodman consideră că "[deși colectarea și analiza informațiilor nu este un fenomen nou, studiul academic al acesteia este" un domeniu emergent. (Goodman 2007)Ciclul informațional este considerat în general ca fiind format din cinci etape: planificarea și direcționarea; colectarea; prelucrarea; analiza; și diseminarea. (Diane Publishing Company 2000)Punctul cel mai important din ciclul informațional este considerat cel al analizei. Mike McConnell afirmă că "serviciile de informații pot ajuta la informarea și formarea deciziilor doar dacă informațiile sunt prelucrate prin mintea unui analist". (McConnell 2007)

Astfel, Strategia Națională de Informații a Statelor Unite susține necesitatea de a "întări expertiza analitică, metodele și practicile; să se folosească expertiza oriunde se găsește; și să se

exploreze opiniile analitice alternative". (Office of the Director of National Intelligence 2005)

Arthur Hulnick scrie că "comunitatea de informații trebuie să dezvolte o cultură analitică a secolului douăzeci și unu, care să difere de analiza intuitivă convențională din trecut". (Hulnick 2006)

De notat efortul lui Rob Johnston de a dezvolta o taxonomie a analizei inteligenței, argumentând că "serviciile de informații necesită metodologi pentru a consolida domeniul analizei." (Johnston 2003)

David Singer afirmă că, în prezent, amenințarea constituie principalul obiectiv al agențiilor de informații. Această idee este argumentată și de Ken Robertson în efortul său de a defini inteligența:

"O definiție satisfăcătoare a informațiilor ar trebui să se refere la următoarele: amenințări, stări, secrete, colectare, analiză și scop. Cel mai important dintre acestea este amenințarea, deoarece fără amenințări nu ar fi nevoie de servicii de informații" (Robertson 1996)

Carl Von Clausewitz, în *Despre război* (1832) definește activitatea de informații ca fiind "tot felul de informații despre dușman și țară - baza, pe scurt, a propriilor noastre planuri și operațiuni." Un studiu al culturii analitice a stabilit următoarele definiții în "consens":

- *Activitatea de informații* este o activitate secretă de stat sau de grup pentru a înțelege sau influența entități străine sau naționale.
- *Analiza de informații* constă în aplicarea unor metode cognitive individuale și colective pentru a cântări datele și a testa ipotezele într-un context socio-cultural secret.
- *Erorile informative* sunt inexactități factuale în analiză care rezultă din datele insuficiente sau lipsă. *Eșecul informativ* este o predicție eșuată rezultată din ipoteze incorecte, lipsă, respinse sau inadecvate.

Stephen Marrin ia în considerare două motive pentru eșecul dezvoltării teoriei serviciilor de informații: (Marrin 2012) 1) faptul că nu s-a ajuns încă la un consens cu privire la definițiile

care sunt precursorii formulării teoriei, și 2) deoarece activitatea de informații este un domeniu aplicat, practicienii fiind în principiu împotriva teoretizărilor.

Activitatea de informații poate fi considerată ca fiind procesul (Shulsky and Schmitt 2002) prin care anumite tipuri de informații sunt solicitate, colectate, analizate și diseminate, și modul în care sunt concepute și desfășurate anumite tipuri de acțiuni secrete. Berkowitz echivalează comunitatea de informații cu cea a unei "birocrații clasice" weberiene, caracterizată printr-o planificare centralizată, operațiuni de rutină și un lanț ierarhic de comandă, manifestată în ciclul informațional tradițional, asemănător unei linii de asamblare. (Berkowitz and Goodman 2000)

”Activitatea de informații [intelligence] este mai mult decât informație. Este o cunoaștere care a fost special pregătită pentru circumstanțele unice ale clientului. Cuvântul cunoaștere evidențiază necesitatea implicării umane. Sistemele de colectare a informației produc ... date, nu inteligență; numai mintea umană poate oferi cel ceva special care dă sens datelor pentru cerințele diferite ale clienților. Procesarea specială care definește parțial informațiile este colectarea, verificarea și analiza continuă a informațiilor care ne permit să înțelegem problema și situația în termeni acționând și apoi să adaptăm un produs în contextul circumstanțelor clientului. Dacă unul dintre aceste atribute esențiale lipsește, atunci produsul rămâne informație brută, mai degrabă decât informație prelucrată [intelligence].” (Brei 1996)

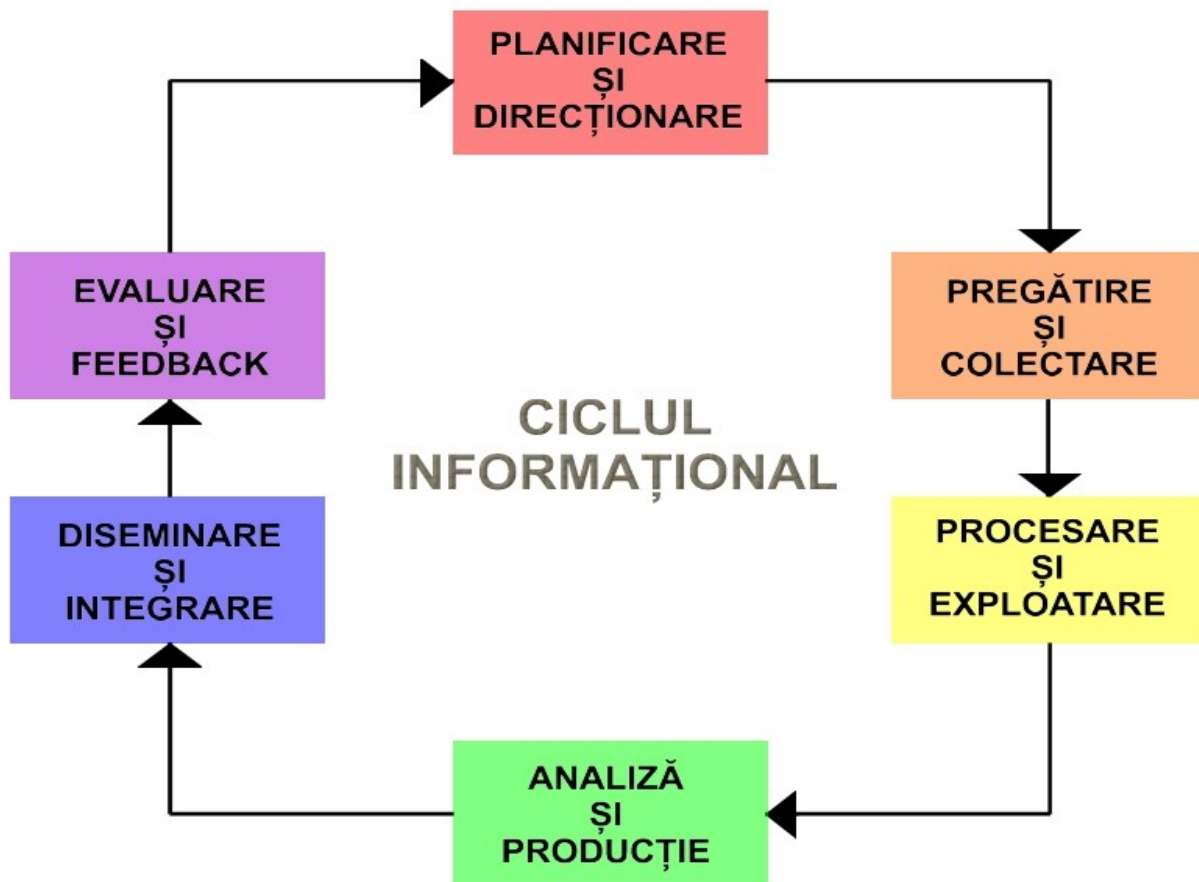
În analiza informațiilor, specialiștii disting trei tipuri de produse de informații:

1. *Informații operaționale*, care asistă și direcționează colectarea sau investigația în mod continuu și unde analistul este de obicei parte a echipei de investigare, finalizate prin memorandumuri, planuri operaționale și rapoarte de stare, și suporturi analitice vizuale, cum ar fi diagrame, infograme, imagini vizuale, etc.
2. *Informații curente*, care contextualizează "instantaneele" unui eveniment sau problemă pentru client, sub formă de text.

3. *Informații strategice*, care oferă clientului estimări și/sau avertismente prin prezentarea unor analize pe termen mediu și lung privind natura, dinamica și impactul unui eveniment sau problemă.

Ciclul informațional

Ciclul informațional reprezintă un set de procese utilizate pentru a furniza informații utile în luarea deciziilor. Ciclul constă în mai multe procese. Domeniul conex al contrainformațiilor este însărcinat cu împiedicarea eforturilor informative ale altora.



Procesul sau ciclul informațional

Un model de bază al procesului de colectare și analiză a informațiilor este numit "ciclul informațional". Acest model poate fi aplicat și, ca toate modelele de bază, nu reflectă

deplinătatea operațiunilor din lumea reală. Prin activitățile ciclului informațional se colectează și se asamblează informații, se transformă informațiile brute în informații prelucrate, se analizează și se pun la dispoziția utilizatorilor. Ciclul informațional cuprinde cinci faze:

1. *Planificarea și Direcționarea*: Decide ce urmează să fie monitorizat și analizat. Aceasta presupune determinarea cerințelor de informații, dezvoltarea unei arhitecturi informaționale adecvate, pregătirea unui plan de colectare, emiterea de ordine și cereri către agențiile de colectare a informațiilor.
2. *Pregătirea și Colectarea*: Stabilirea unei strategii proprii ofițerilor de informații, obținerea informațiilor brute folosind o varietate de tipuri de colectare, precum surse umane (HUMINT), surse geospațiale (GEOINT), etc.
3. *Prelucrarea și Exploatarea*: Rafinarea și utilizarea primară a informațiilor în decizii primare.
4. *Analiza și Producția*: Datele prelucrate sunt traduse într-un produs informațional finalizat, care poate include sinteze, predicții și măsuri informaționale specifice rezultate.
5. *Diseminarea*: Furnizarea produselor informaționale către consumatori (inclusiv cei din comunitatea de informații)

În plus față de aceste faze, este foarte importantă și o a șasea etapă, care nu se desfășoară exclusiv în cadrul serviciului de informații, ci în colaborare cu clienții și observând mediul operațional pentru eficacitatea informațiilor furnizate:

6. *Evaluarea și feedback*

În general aceste etape sunt compartimentate în cadrul unui serviciu de informații. Numărul etapelor variază în funcție de strategia fiecărui serviciu de informații, unele agenții

comprimând unele din aceste etape (de ex., analiza și producția este inclusă în faza de procesare și exploatare), sau adăugând alte etape în funcție de cerințele specifice.

Faza inițială de planificare și direcționare a ciclului informațional include patru etape majore:

1. Identificarea și prioritizarea *cerințelor* de informații;
2. Dezvoltarea unei *arhitecturi* informaționale adecvate;
3. Pregătirea unui *plan de colectare*; și
4. Emiterea de *ordine și cereri* către agențiile de colectare a informațiilor.

Sistemul de gestionare a cerințelor de informații privind coordonarea colectării (collectioncoordination intelligence requirements management - CCIRM) este doctrina NATO pentru gestionarea colectării de informații, deși diferă de doctrina S.U.A.

În cadrul "etapei de analiză și producție", informațiile sunt considerate ca fiind prelucrate doar după ce au fost verificate prin toate sursele disponibile, veridicitatea lor crescând în funcție de numărul și calitatea verificărilor suplimentare.

Activitatea de informații este un proces iterativ, în interacțiune cu numeroși actori, deci procesul activității de informații poate fi caracterizat ca fiind dialectic, prin faptul că o ipoteză dată poate fi confirmată, revizuită sau respinsă pe baza informațiilor suplimentare obținute din alte discipline.

O condiție importantă pentru eficiența informațiilor ca produs finit este rapiditatea și acuratețea comunicațiilor între actorii implicați.

Din perspectivă epistemologică, încă nu este clar când devine informația prelucrată cunoaștere: la colectare, după verificarea suplimentară a analiștilor, după aprobarea ei la nivelul agenției, sau când un organism independent confirmă analiza?

Un alt aspect de care trebuie să se țină cont în cadrul ciclului informațional este relația cu sistemul juridic, întrucât rolul diverșilor actori în procesul informațional este mai puțin clar decât al celor implicați în actul juridic. Sursele umane pot fi motivate de numeroasele prejudecăți personale. De exemplu, un analist poate beneficia de stimulente subtile pentru a ajunge la o anumită concluzie, sau colecții de informații pot fi constrânși să colecteze doar anumite informații. (Morgan 2012) De aceea trebuie să existe un mecanism instituțional care să poată contesta ipotezele și concluziile făcute în timpul analizei de informații. În acest sens, unele servicii de informații folosesc o așa-numită ”analiză a echipei roșii, o analiză alternativă a informațiilor și concluziilor din produsele informaționale. (US Department of the Army 1995) Potrivit fostului ofițer CIA Richard Heuer, o astfel de analiză alternativă are posibilitatea să folosească tehnici specifice pentru a determina unde au fost "greșite" analizele. (Heuer 1999)

Strategul militar John Boyd a creat un model (OODA) diferit de decizie și acțiune, (Boyd 1976) util în multe domenii de conflict. Modelul său are patru faze: 1) *Observarea* unei amenințări sau oportunități; 2) *Orientarea* în contextul altor informații; 3) *Decizia* privind cel mai bun plan de acțiune; 4) *Acțiunea* pentru ducerea la îndeplinire a planului. Fiecare nouă iterație a ciclului este mai rapidă decât cea precedentă, datorită experienței acumulate. Printr-o asimilare cu ciclul informațional tradițional, observarea ar putea fi o ieșire a fazei de colectare, în timp ce orientarea este o ieșire de analiză.

Bibliografie

- Berkowitz, Bruce D., and Allan E. Goodman. 2000. *Best Truth: Intelligence in the Information Age*. Yale University Press.
- Boyd, John R. 1976. "Destruction and Creation."
http://www.goalsys.com/books/documents/DESTRUCTION_AND_CREATION.pdf.
- Brei, William S. 1996. *Getting Intelligence Right: The Power of Logical Procedure*. Joint Military Intelligence College.
- Diane Publishing Company. 2000. *A Consumer's Guide to Intelligence*. Diane Publishing Company.

- Goodman, Michael S. 2007. "Studying and Teaching About Intelligence: The Approach in the United Kingdom — Central Intelligence Agency." 2007.
https://www.cia.gov/library/center-for-the-study-of-intelligence/csi-publications/csi-studies/studies/vol50no2/html_files/Studying_Teaching_6.htm.
- Heuer, Richards J. 1999. *Psychology of Intelligence Analysis*. Lulu.com.
- Hulnick, Arthur S. 2006. "What's Wrong with the Intelligence Cycle." 2006.
https://www.researchgate.net/publication/245493621_What's_Wrong_with_the_Intelligence_Cycle.
- Johnston, Rob. 2003. "Integrating Methodologists into Teams of Substantive Experts."
<https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a525552.pdf>.
- Marrin, Stephen. 2012. "Intelligence Studies Centers: Making Scholarship on Intelligence Analysis Useful." *Intelligence and National Security* 27 (3): 398–422.
<https://doi.org/10.1080/02684527.2012.668082>.
- McConnell, Mike. 2007. "Overhauling Intelligence." 2007.
https://www.researchgate.net/publication/293761677_Overhauling_intelligence.
- Morgan, Richard O. 2012. "Latif v. Obama: The Epistemology of Intelligence Information and Legal Evidence." <https://gould.usc.edu/why/students/orgs/ilj/assets/docs/7%20-%20Morgan%20V2.pdf>.
- Office of the Director of National Intelligence. 2005. "National Intelligence Strategy of the United States of America: Transformation through Integration and Innovation."
<https://www.dni.gov/files/documents/CHCO/nis.pdf>.
- Robertson, Ken. 1996. "Intelligence, Terrorism and Civil Liberties."
<https://journals.lib.unb.ca/index.php/JCS/article/viewFile/14756/15825>.
- Shulsky, Abram N., and Gary James Schmitt. 2002. *Silent Warfare: Understanding the World of Intelligence*. Potomac Books, Inc.
- US Department of the Army. 1995. "Field Manual 34-60: Counterintelligence."
<https://fas.org/irp/doddir/army/fm34-60/>.